

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรี
วัยหมดประจำเดือนที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ในจังหวัดชลบุรี*
Factors Influencing Breast Self-examination Behaviors
of Overweight Menopausal Women in Chonburi Province

สุธาร์ตน์ ชำนาญช่าง** วรณรัตน์ ลาวั่ง***
อโนชา ทักสานานชัย**

Sutharat Chamnanchang** Wannarat Lawang***

Anocha Tassanatanachai**

บทคัดย่อ

การตรวจเต้านมด้วยตนเองเป็นวิธีที่สามารถช่วยค้นพบมะเร็งเต้านมในระยะเริ่มแรกได้ การวิจัยแบบหาคความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีวัยหมดประจำเดือนที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ ในกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยในเขตจังหวัดชลบุรี จำนวน 110 ราย ที่ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบประเมินความรอบรู้ทางสุขภาพเกี่ยวกับมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง การรับรู้ความสามารถในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ความเชื่อเกี่ยวกับมะเร็งเต้านม การเข้าถึงบริการสุขภาพ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง โดยปัจจัยความรอบรู้ทางสุขภาพและการรับรู้ความสามารถในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่เหมาะสมได้ร้อยละ 41.7 ($R^2 = .41, F = 38.31, p < .001$) จึงมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาลและบุคลากรสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมให้สตรีวัยหมดประจำเดือนที่มีน้ำหนักเกินเกณฑ์ได้มีพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่เหมาะสมผ่านการพัฒนาความรอบรู้ทางสุขภาพและเพิ่มความมั่นใจในการตรวจเต้านมด้วยตนเองเพื่อค้นหาโรคมะเร็งเต้านมในระยะเริ่มแรกต่อไป

คำสำคัญ : พฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง สตรีวัยหมดประจำเดือน น้ำหนักเกินเกณฑ์

* ทู่นสนับสนุนการวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ABSTRACT

Breast cancer can be early detected by performing breast self-examination. This predictive correlational research aimed to determine factors influencing the breast self-examination behaviors of overweight menopausal women. Multi-stage random sampling was used to recruit 110 overweight menopausal women in Chonburi province. Research instruments for collecting data comprising of the health literacy about breast cancer and breast self-examination questionnaire, the perceived self-efficacy in breast self-examination questionnaire, the perception of breast cancer belief questionnaire, the ability to access health care services questionnaire, the social support questionnaire, and the breast self-examination questionnaire. Descriptive statistics and stepwise multiple regression analysis were used to analyze the data.

The result revealed that the breast self-examination behaviors of overweight menopausal women was rated at a moderate level. Health literacy and perceived self-efficacy in breast self-examination could together explain 41.7 percent of the variance accounted for in the breast self-examination behaviors of overweight menopausal women ($R^2 = .41$, $F = 38.31$, $p < .001$). These findings suggested that community nurses and related health care personal should promote the breast self-examination behaviors in overweight menopausal women through improving health literacy about breast cancer and breast self-examination, and encouraging confidence in breast self-examination which lead to appropriate and able to screen for breast cancer in the early stages.

Keywords : Breast self-examination behaviors, Menopausal women, Overweight

* This research was supported by Grant from Faculty of Nursing, Burapha University

** Lecturer, Faculty of Nursing, Burapha University

*** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Burapha University